

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 31 Grudnia v. s. 1828 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 22 grudnia.

(z Gazety Senackiej).

W najwyższych ukazach J. C. M. do Rządzącego Senatu pod dniem 6tym grudnia wyrażono:

„Zgodnie z życzeniem Błogosławionej pamięci Nayukochańszej Rodzicielki NASZEJ NAY-JASNIEYSZEY CESARZOWEY MARYI FEODOROWNY, wyrażonem w JEY testamencie, Rozkazuujemy: ażeby zakłady, które zostawały pod Opieką JEY CESARSKIEY MOŚCI, a mianowicie: Towarzystwo wychowania dziewcząt szlacheckich, domy wychowania, założone w Stolicach, ze wszystkimi podległymi im zaprowadzeniami, Szkoły orderu ś. Katarzyny, Szkoła Alexandrowska w Moskwie, Szkoła dziewcząt domu sierot wojskowych, Charkowski Instytut Panien szlacheckich, Szkoły córek wojskowych półków Leyb-Gwardyi, Szkoły handlowe St-petersburska i Moskiewska, Pawłowski szpital chorych w Moskwie i Dom gościnności Tiranowa-Bieozierowa w Symferopolu, mają zostawać na przyszłość pod Opieką CESARZOWEY Nayukochańszej NASZEJ Małżonki, z tém, że zarząd tych zakładów odbywać się będzie na podstawie Ukazów NASZYCH, z dnia 26 października roku teraźniejszego nastających.”

„Przeznaczone. przez Błogosławionę pamięci Nayukochańszą NASZĄ Rodzicielkę NAY-JASNIEYSZĄ CESARZOWĄ MARYĄ FEODOROWNĄ na rzecz Państwa, założone i utrzymywane własnym JEY CESARSKIEY MOŚCI kosztem, Instytut położniczy ze szpitalem położniczym i Maryński Instytut dla sierót, ze złożonemi na ich utrzymanie kapitałami, Rozkazuujemy uważyć za zakłady Państwa i zgodnie z życzeniem, w testamencie JEY CESARSKIEY MOŚCI wyrażonem, mają one zostawać pod opieką Nayukochańszej NASZEJ Bratowej, WIELKIEY XIEŻNY HELENY PAWŁOWNY.”

„W nagrodę trudów, męstwa i czynów, ustanowione są znaki dystynkcji i opisane prerogatywy, zabezpieczające skańczonym wojownikom dożywotnie utrzymanie.

„Chcąc powiększyć opatrzenie tych wojowników, którzy się za oyczyznę poświęcali, i okazać im nową NASZĄ miłość i uprzejmość, Rozkazuujemy:

1) Wszystkim odstawnym rang niższych, którzy otrzymali na wojnie kalectwo, które nie dozwala zajmować się gospodarskimi pracami, i będzie zaświadczone przez Komitet 18 sierpnia 1814 roku, albo na teżyte osnowie, przez miejscową Zwierzchność Wojskową, oddawać nazawsze jednego z synów kantonistów, podług wyboru ocy, ażeby syn miał pieczęć około spokojności jego starości i załatwiał gospodarskie zatrudnienia.

2) Prerogatywę tę rozciągnąć na wszystkich odstawnym rang niższych, którzy, służąc w dawniejszych wojnach, otrzymali kalectwo.

3) Oddających się tym sposobem synów, wykreślać zpod wiedzy wojskowej, i liczyć ich za-

równo z żołnierzami odstawnymi; lecz synów tych ostatnich, jeżeli mieć ich będą, policzać za kantonistów, i przysłać do batalionów i półbatalionów kantonistów, na prawidłach aktu, z dnia dzisiejszego do Zarządzającego Głównym Sztabem NASZYM, co do osad wojskowych, wydanego.

„Rządzący Senat nie zaniecha przywieść tego do wykonania.”

„Chcąc, ażeby ludzie niższych rang wojskowych, którzy weszli do służby z majątków obywatelskich, po wysłużeniu lat prawem przepisanych, albo po uwolnieniu z przyczyny ran i kalectwa, znajdowali u rodziny, opatrzenie i sposób do wyżywienia się z ich familiami, niezależnie od tego utrzymania, które otrzymują ze skarbu, podług eksystujących urzędzeń, i uznając za rzecz sprawiedliwą, połączyć to opatrzenie z dobrem samych obywateli, Rozkazuujemy:

1) Tym obywatelom, którzy dadzą odstawnemu żołnierzowi, na wieczne jego pożyte, stałą osiadłość dla wyżywienia jego i familii, wydawać do policzenia kwietacyą rekrucką, za każdego z jego synów, zdolnego do służby frontowej, kiedy po dójściu lat osmnastu, weydzie do batalionu, albo półbatalionu kantonistów, do którego, podług ogólnego rozkładu, należeć będzie.

2) Na teżyte osnowie wydawać do policzenia kwity rekruckie, i za te prawnie spłodzone dzieci żołnierskie, kantonistów osmnastu lat, dla wychowania których do tych lat, dadzą oni stałą osiadłość dla ich familii, w czasie służby oyców.

3) Względnie wysyłania tych kantonistów do batalionów i półbatalionów, i odpowiedzialności za ukrywanie ich wyżej lat oznaczonych, trzymać się prawideł, opisanych w Ustawie o kantonistach z dnia 9 czerwca 1827 roku, przez NAS utwierdzonej.

4) Urządzenia o odstawnym rang niższych, osiadających na obrębach ziemi, dawniej do nich należących, albo nowo wyznaczonych, we wsiach skarbowych, na osnowie których, synowie ich, na tych obrębach spłodzeni, zapisują się do okładu poduszkiego, zostawić w swej mocy.

Przez najwyższy Dyplomata z dnia 6 grudnia, rzeczywisty radca stanu, *Luminarski*, mianowany kawalerem orderu ś. *Anny* 1szej klasy, w nagrodę długoletniej służby i niezmordowanej pracowitości na urzędzie dyrektora Departamentu Ministeryum sprawiedliwości.

Przez najwyższy Dyplomata teżyte daty, J. C. M. w nagrodę gorliwości odznaczającej się służby, przez Zwierzchność zaświadczonej, raczył najłaskawiej Wice-dyrektora Departamentu artyleryjskiego, Jenerał-majora *Szulmana*, udarować brylantowanymi znakami orderu ś. *Anny* 1szej klasy.

Przez najwyższy ukaz J. C. M. do Rządzącego Senatu, pod dniem 6 grudnia, miasta *Elisawetgrad* i *Olwiopol*, znajdujące się wewnątrz osad wojskowych, przyłączone są do wiedzy teżyte Zwierzchności; a przez drugi ukaz teżyte daty, na miejscu tych miast powiatowych w gubernii Chersonskiej, ustanowiono nowy powiat Bobry-

niecki, z wyniesieniem wioski *Bobryńca* na miasto powiatowe.

Przez najwyższy ukaz pod dniem 28 listopada, dla podniesienia rękodzieł, ustanowiony został w St. Petersburgu Instytut Technologiczny, i potwierdzone jego ustawy.

Przez najwyższy ukaz pod dniem 3 grudnia, Cesarz Jęomość potwierdził nowe urządzenie administracji lasów okrętowych.

A U S T R Y A.

Wiedeń d. 16 grudnia.

Radca Stanu *Jaubert*, sławny orientalista, przejeżdżał tedy d. 10 b. m. do Konstantynopola, w poselstwie od swego rządu. (J. d. S. P.).

W Ł O C H Y.

Rzym dnia 3 grudnia.

(Journal de St. Petersburg.)

D. 26 z. m. Xiążę *Gagaryn*, Minister Rosyjski przy Stolicy Apostolskiej, dawał w pałacu swoim wieczór świetny, na uczczenie Wielkiej Xiężny *Heleny*. Xiążę Następca Tronu Pruskiego znajdował się na nim. Ciało dyplomatyczne było na ten wieczór zaproszone, jakoteż wiele osób naysnakomitszych. Damy z pierwszej szlachty rzymskiej były przedstawiane J. C. W. Wielkiej Xiężnie Jęomości, która przyjęła je ze zwykłą sobie uprzejmością.

P R U S S Y.

Berlin dnia 20 grudnia.

(Journal de St. Petersburg.)

Król Jmć udarował medalem złotym, xięgarza lipskiego *Klein*, który dedykował J. K. M. swój panegiryk na cześć zmarłego N. Cesarza *Alexandra*.

— Niejaki *P. Breuer*, założył teraz w *Kolonii* łazienki ruskie, parowe, jakich jeszcze nie było w żadnym mieście nad *Renem*. Para, której dostarcza kociet, wchodzi rurami do pięciu osobnych pokojów, tak, iż stopień ciepła można według upodobania odmieniać.

N I E M C Y.

Od brzegów Elby dnia 30 grudnia.

(Journal de St. Petersburg.)

Bardzo czynnie zajmują się teraz projektem połączenia Baltyku z Elbą za pośrednictwem *Warnowa* i jeziora *Plauen*; już prace wsęgne ukończono, a cały plan będzie złożony połączonemu seymowi *Meklemburskiemu*. Jedyną stanowi zaawadę wzgórek, na 84 stóp wysoki, pomiędzy jeziorami *Plauen* a *Alt-Szweryn*; lecz temu zaradzić ma kanał podziemny, na 1000 stóp długi. Koszta wyrachowane są na 560,000 tal.; kanał ma być spławny dla statków na 113 stóp długich, a 14 1/2 szerokich. Wykonanie projektu połączenia Baltyku z Elbą i *Havel*, może kosztować blisko 700,000 tal.

S Z W A Y C A R Y A.

— *Dnia 9 grudnia* —

(Journal de St. Petersburg.)

Sądy Tessańskie, wydały nareszcie, d. 18 października, wyrok na winowayców, przekonanych o zamiar otrucia PP. Landammanna *Quadri* i Radcę Stanu *Pioda*. Process ten, rozpoczęty jeszcze w d. 10 marca r. 1827, wzbudził do najwyższego stopnia uwagę powszechną, już z powodu poważenia, jakie mają dwaj ci urzędnicy; już dla liczby i stanu osób obwinionych.

Winowayców, nie licząc wielu zbiegłych, jest pięciu: *Augustyn Bustelli*, z *Locarno*, adwokat; *Felix Bianchetti*, tkacz; *Franciszek Franzoni*, adwokat; *Antoni Piotti*, aptekarz; i *Zanettini* pleban Askański (który sobie odebrał życie w więzieniu).

Cały process został wydrukowany z rozkazu rządu: z czego przekonać się można, jak dalece nienawiść i duma obłąkać mogą człowieka. Z aktów tych okazuje się, że liczne zamachy knowano przeciwko PP. *Quadri* i *Pioda*. Pierwszy po-

wód tej zbrodni sięga elekcyi r. 1826, kiedy adwokat *Bustelli* musiał ustąpić stronie *P. Pioda*, w nominacyi bezpośredniego deputowanego z koła *Locarno*. Adwokat *Terrebilini* (zbiegły) powziął toż nieukontentowanie, z przyczyny, że koło *Onsernone* obrało, na jego miejscu, *P. Remigiusza Chièse*; co przypisał wpływowi landammanna *Quadri*.

Ku końcowi listopada, czy też w początkach grudnia, *Bustelli* i *Terrebilini* spiknęli się w *Locarno*. Wkrótce *Piotti*, *Bianchetti*, *Franzoni* i pleban *Zanettini* do nich się przyłączyli. Wówczas, po raz pierwszy, spiskowi chwycili się zamiaru sprzątnienia landammanna *Quadri*, radcy *Pioda*, byłego landammanna *Meschini* i landammanna *Lotti*, a tym sposobem obalenia partii pierwszego, postawienia na jej miejscu partii landammanna *Maggi*, otworzenia adwokatom *Bustelli* i *Terrebilini* wstępu do rady wielkiej, i pomszczenia się okropną zbrodnią, za wyrządzone niby im krzywdy. Wszelako wymieniano tylko jeszcze dwie ofiary, PP. *Quadri* i *Pioda*.

Ohrano trucizną za pierwszy środek dopełnienia zamiaru. W grudniu 1826, trzy bekasy i kilka kuropatw zatruto i ofiarowano w darze PP. landammanom *Quadri* i *Meschini*. Dar przeznaczony pierwszemu, był mu oddany w imieniu jednego z przyjaciół; lecz nie jadł tej zwierzyny; Panu *Meschini* zaś nie był oddany.

Gdy pierwszy ten zamach nie powiódł się, spiskowi wciągnęli do swoich zamiarów, w styczniu 1827, bardzo głośnego zbójcę, niejakiego *Davidę Notoris*, z *Berzony*; *Terrebilini* przyprowadził go skrycie do *Locarno*. Tam utrzymywano go, więcej jak miesiąc, w obojętym, poleciwszy mu czytać nocami na landammanna *Quadri*, aby go zgładził. Wszystkie atoli kuszenia się spełżyły na niczem.

Wyrok skazuje *Augustyna Bustelli* i *Felixa Bianchetti* na expozycyą i wieczne więzienie; *Franzonię* na 17 lat do ciężkich robót i zostawanie przez takiż czas pod dozorem; *Piottę*, na 16-letnie ciężkie prace i zostawanie lat 15 pod dozorem, a sukcesorów Xiędza *Zanettini* na opłatę kosztów processu, łącznie z innymi przestępcami. Żadnej wszakże kary nie postanowiono na zbiegłych.

F R A N C Y A.

Paryż dnia 15 grudnia.

(Journal de St. Petersburg.)

Król Jmć mianował kawalerem legii honorowej, *P. Augusta Caille*, który pomyślnie odbył podróż do Afryki środkowej.

— Donoszą z *Tuluzy*, pod 6 grudnia: „Pomimo wszystkich pogłosek względem wycofania wojsk naszych z *Morei* i powrotu ich do *Francji*, 300 pionierów, którzy już od niejakiego czasu byli w *Ollioules*, odebrało d. 3 rozkaz udania się natychmiast do *Tuluzy*, celem zabrania się na fregatę *Galatea*, która wyruszyła d. 4 do *Nawaryny*.

— Jeden z dzienników donosi, że projekt postanowienia ułożony został w ministerjum skarbu, względem zniesienia loteryi w 40 departamentach, i, że w innych miejscach, gdzie się tymczasem utrzyma, liczba ciągnień zostanie zmniejszoną, a minimum stawki ma być 2 fr.

— Listy z *Madrytu*, pod d. 1 grudnia, żądają ważniejszych nowin nie zawierają, jak tylko o oddaleniu od obowiązków *D. J. Caro*, jenerała kapłana prowincyi, i dwóch półkowników ochotników królewskich; pierwszego miejsce zajął *D. P. Linhares*, gubernator *Madrytu*.

— Znakomitsi mieszkańcy *Marsylii*, oddawna mieli zamiar utworzenia w tym mieście *Ateneum*, na wzór paryzkiego, w którémby wykładano kursa w rozmaitych gałęziach umiejętności, nauk wyzwolonych i sztuk; zamiar ten zyskał teraz potwierdzenie Królewskie.

— Deszcz ze śniegiem, przy gwałtownym wietrze, spadł zeszłego miesiąca w puszczy *Saint-Sever*, w okręgu *Vire*. Ozębienie powietrza, skutkiem szybkości jego prądów sprawione, nagle w gruby lód przestoczyło wodę, okrywającą drzew

wierzchołki, a ciężar tego lodu wkrótce tak się stał znacznym, że połamał gałęzie. Liczą szkody, z tego osobliwszego fenomenu wynikłe, blisko na 40,000 fr. Również zgubne skutki okazały się w puszczy *Belême*, departamentu *Orne*, gdzie przeszło 30,000 pni drzewa zostało połamanych, lub zupełnie wywróconych.

— Dnia 17 —
(z tejże gazety.)

— Laska Marszałka Francji została posłana, jeśli wierzyć można *Gazecie francuskiej*, do *Morei*, dla P. generała *Maison*, oraz dyplomata na generała-porucznika, dla P. marszałka polnego *Durieu*, naczelnika sztabu wojska ekspedycyjnego. (*Gazeta Monitor* żadnej o tem nie czyni wzmianki). Podług ostatnich listów z *Morei*, liczba chorých w naszym wojsku miała dochodzić do 600. Wojsko nie spodziewało się odwołania do Francji przed końcem marca. Spodziewano się, że przed tym czasem, korpus regularny, przeznaczony do zostawiania pod wodzą półkownika *Fabvier*, będzie się składał z 7 do 8000 ludzi, i że wojska Greckie będą w stanie zajęcia i utrzymania warowni, nad poprawieniem których z wielką pracują czynnością. Akropolis Korynckie i obóz warowny, mający być założonym w okolicach, doprowadzają się także do tego stanu, iżby zupełnie mogły zamykać przejście Turkom.

— Zeszłego tygodnia, w banku Angielskim, pierwszą skuteczną wypłatę od rządu hiszpańskiego, na rachunek reklamacyi poddanych angielskich, wynoszącą do 200 tysięcy f. szt.; cała ta summa, pochodząca zdaje się ze źródeł, dostarczonych bezpośrednio przez rząd hiszpański.

— Pewne towarzystwo ma zaprowadzić statki parowe, pomiędzy Tryestem a Alexandryą.

— Pan *Rumpff*, rezydujący minister miast wolnych w Niemczech, ofiarował Królowi Jmci, do menażeryi muzeum historii naturalnej, niedźwiedzia siwego, bardzo rzadkiego gatunku, który przybył na okręcie ze Stanów Zjednoczonych Ameryki do portu *Havre*.

— Walter-Skott z amerykańskim pisarzem romansów, Kuperem, zjadą się wkrótce we Florencji, dając już Kuper wyjechał.

— P. *Steuben* ukończył obraz, który ma być pełen tkliwych piękności; wystawia on *Śmierć Napoleona na wyspie s. Heleny*. Znakomity talent P. *Steuben*, usprawiedliwia pochwały, któremi jego przyjaciele, nowe to dzieło, obсыпа. Półkownik *Chambure* zakupił to malowidło, i ma zacząć sztychować.

— Dnia 21 —
(z *Gazety Warszawskiej*.)

Margrabia *de la Roche Jacquelin* przybył z *Odessy* do tutejszej stolicy.

Z 1200 do 1300 lekarzy, znajdujących się w tutejszej stolicy, zebrało się tylko blisko 350 na powszechne posiedzenie, odprawione w ratuszu. Doktor *Desgenettes* obrany na przewodniczącego, zagałę posiedzenie mową, w której cel zgromadzenia wyfuszycy. Kilku lekarzy oświadczyło się zaraz z przeciwnym zdaniem; przystąpiono atoli do wybrania Komisji, złożonej z 15 lekarzy, która ma dać swoją opinią względem propozycji Ministra spraw wewnętrznych. Na czele tej Komisji jest doktor *Desgenettes*. Dzieło Komisji ma być przełożone drugiemu powszechnemu zgromadzeniu, nim zostanie podane Ministrowi.

ANGLIA.

Londyn dnia 13 grudnia.

(*Journal de St. Petersburg*.)

— P. *Gorman O'Mahan*, jeden z członków stowarzyszenia katolickiego w Irlandji, który należał do deputacyi, wysłanej do Anglii, wykreślony został z listy sędziów pokoju, z rozkazu rządu irlandzkiego; rozumiano, że po tym środku, nastąpią inne podobnego rodzaju.

— Depesze, otrzymane od P. *Stratford-Canning*, pod datą z Poros d. 17 listopada, nie w sobie nowego nie zawierają. P. *Dawkins* sprawu-

jący interessa Anglii przy rządzie greckim, przybył tam tegoż dnia, kiedy wychodziły pomienione depesze.

— Fregata brazylijska *Isabella*, znowu się ukazała d. 18 października pod *Fajal*; lecz z zachowaniem najsćślejszej neutralności.

— Bank z kapitałem 2 milionów f. sz. został otworzony przez pewną kompaniję w Manchester.

— Czytamy artykuł następujący w jednym z dzienników Stanów zjednoczonych Ameryki północnej, *Rhode-Island-American*: „Wielka dosyć liczba woluminów aktów posiedzeń izby niższej Angielskiej, utrzymywanych podczas protektoratu Kromwella, znalezioną została między książkami i manuskryptami, należącemi do towarzystwa literackiego w Nowym-Yorku.”

— Kapitan *Ricketts* ma zostać gubernatorem w *Siera-Leone*, na miejscu wakującem po śmierci półkownika *Lumley*. Słychać atoli, że zamiarem rządu jest zaniechać zupełnie tej kolonii, której klimat jest tak niebezpieczny.

— W Manilli, tegoż właśnie czasu, co i w Kalkucie, dało się uczuć kilka wstrząśnień ziemi, i spodziewano się jeszcze niebezpieczniejszych. Wulkan gorzał od r. 1827 w prowincji *Albay*; w 1813 wybuchnienia jego spustoszyły wiele wiosek, a popioły zalaływały nawet aż do miasta Manilli, w odległości 180 mil ang. Uważano, że epoka, w której przypadły te wstrząśnienia, zupełnie się zgadza z epoką wstrząśnień, doznanych w wielu krajach Europy i w Egipcie; kierunek ich był od wschodu na zachód. Twierdzą, że ta spóczesność, jako też nadzwyczajna szybkość ruchu, może służyć za potwierdzenie systemu prof. *Leslie*, podług którego, powierzchnia ziemi, jest niby powłoką, ukrywającą wydrążenie. Za jego też pomocą, starają się wytłumaczyć zniknięcie całych miast w niezmierzoney głębi, tak, iż ich śladów nie odkrywają.

— Żebraków w Londynie rachują do 7000; każdy z nich ma pobierać jałmużny na dzień 2 szyl., a przeto w ogóle 700 f. szt.

— Generał *Miller* tak mówi, w swoich pamiętnikach, o mieście *Kusko*: Starożytna rezydencya Inkasów dotychczas jeszcze ma potężny urok w swoich rozwalinach, pamiątkach historycznych i podaniach gmianych; można ją nazwać królestwem amerykańskim. Wielką twierdzą ze strony północnej jest jej Kapitołem; świątynia słońca, jej Kolizeum; *Mankor Kapak*, *Romulusem*; *Wir-kocha*, *Augustem*; *Gnaskar*, jej *Pompejuszem*; *Atahualpa*, *Cezarem*; a Hiszpani, którzy spustoszyli *Kusko*, nie ustąpili zapewne w barbarzyństwie burzycielom Rzymu.

— Dnia 16 —
(z tejże gazety.)

Wiadomości z Lizbony dochodzą do d. 7 h. m. *Gazeta dworu* z d. 6 zawiera w swoim biuletynie o stanie zdrowia D. *Miguela*, zwyczajne wyrażenie: żadney odmiany.

— Listy handlowe z Konstantynopola, pod d. 10 listopada donoszą, że Porta odmówiła okrętom angielskim firmanów na morze Czarne.

— *Radama*, Król Madagaskaru, zakończył życie d. 27 lipca, i słychać było, że jedna z jego żón, imieniem *Rananalone* utrzymywać będzie systemat rządu, przez niego zaprowadzony.

— D. 3 h. m. zmarł w *Serivelsby*, wieloletni *John Dymoke*, który, pochodząc z najdawniejszej familii szlacheckiej, piastował urząd dziecizy szambierza królewskiego; był 17tym z rodziny, która zajmowała się tym obowiązkiem. Szambierz, w czasie koronacyi, powinien rzucić rękawicę i stawić czoło każdemu, koby tylko miał zarzut przeciwko prawności Króla, mającego się koronować. Ponieważ nieboszczyk był duchownym, przeto ceremonii tej dopełnił syn jego, podczas koronacyi Króla *Jerzego IV*.

— W Londynie jest rozmaitych klubów 21, które liczą w ogóle członków 15,900.

— Dzienniki nasze zawierają petycyę, którą zaszczytzeni stopniami w uniwersytecie Dublińskim

mają podać Parlamentowi, przeciwko udzieleniu wszelkich swobod dla Katolików.

— W r. 1817, wysokość Wezewijusza była 3963 stóp, nad powierzchnią morza; a wysokość ermitażu St. Salvador, 1963 s. W kwietniu 1822, wysokość wulkanu nie przechodziła stóp 2165, a w kwietniu roku bieżącego doszła do 4120 stóp. Obwód krateru wynosi 13,270 stóp paryzkich; głębokość jego zdaje się być na stóp 1500 do 2000.

AMERYKA.

St. Thomas dnia 11 listopada.

Dwaj naczelnicy domu handlowego w tém mieście, *Cabot* i *Komp.*, z których jeden był wice-konsulem amerykańskim, ogłoszeni zostali korsarzami, wśród huku bębnów i w dziennikach; a 500 dolarów przeznaczono w nagrodę za ich poymanie. (J. d. S. P.).

— Dnia 19 —

(z Gazety Warszawskiej).

Następujące doniesienie (pisze gazeta *Goniec*) przekonywa, iż Anglia zaczyna czuć dobrodziejstwa systemu, pozwalającego wyprawiać z kraju towary, których dawniej wywozić zawiść wzbraniała. Zawiść ta stawiała się nader zgubną dla jednej klasy mieszkańców, a wszystkim innym nie przynosiła prawdziwej korzyści. Dzierżawcy nasi dostarczają teraz Francji wełny, gdy tymczasem zmniejszone cło wchodowe od wełny zagranicznej, które wszystkie prawie rękodzielnie nasze używają, nie tylko też wełnę zastania od szkodliwych skutków wywozu naszej wełny, lecz owszem zysk rękodzielni powiększa taniością materiału.

Pod dniem 11 b. m. przesłał minister *Peel* Panu *Marshall*, przewodniczącemu na ostatniem zgromadzeniu obywateli w *Leeds*, następujący list względem petycji, którą toż zgromadzenie uchwaliło podać do Króla Jmci, o nadanie swobod Katolikom: „Mości Panie! Otrzymałem pismo W. Pa. na pod d. 6 b. m., które, równie jak załączony adres przelażyłem Królowi Jmci, a Monarcha raczył je łaskawie przyjąć.”

Jeden z agentów gospody *Lloyds* donosi z *Gi-braltaru* pod d. 27 listopada: „Blokada *Tangeru* jest tak ścisłą, iż żaden statek nie może wejść do tamecznego portu. Najeto okręt *Wensley* dla sprowadzenia Vice-Konsula Angielskiego z *Mogador*.”

List z *Nowego-Yorku* pod d. 25 listopada wyraża: „Nie zdaje się podpadać najmniejszej wątpliwości, iż generał *Jackson* zostanie obrany prezydentem Zjednoczonych Stanów północnej Ameryki. W prowincyi Pensylwanii miał większość 50,804 kresek. Ma ją oraz we wszystkich prowincjach, wyjąwszy tylko 5. Rada w *Nowym-Norku* uchwaliła 500 dolarów na wsparcie znanego *Józefa Lankastra*. Z doniesień z *Bogoty* okazuje się, iż zachodzi niejaka wątpliwość, czyli *Santander* wchodził do spisku lub nie? W każdym razie (dodają listy prywatne) nie ma być stracony, lecz tylko skazany na wygnanie z kraju.

TURCJA.

Stambuł d. 25 listopada.

(z Gazety Warszawskiej.)

Ostra pora roku, która wstrzymuje działania wojskowe, i dla której Wielki Wezyr zostaje ciągle w *Aidos*, a Seraskier *Hussein* Basza w *Szumli*, nadaje nowe życie czynnościom dyplomatycznym, i w stronnikach pokoju wzbudza nadzieję. Bytność w *Pera* Pana *Bois le Comte*, który wczora wyjechał na powrót do *Wiednia*, dala powód do częstych narad między Posłem Niderlandzkim i Reis-Effendym, a w osobach, mających

naywiększy wpływ w Dywanie, wzmogła się myśl zbliżenia się Porty do Mocarstw sprzymierzonych.

Od granic tureckich 10 grudnia.

Wychodzący w *Tulonie* nowy dziennik *A-viso de la Mediterranée* donosi z *Nawarynu* pod d. 27 listopada: „Wojsko nie doznaje braku żywności; okręty francuskie i włoskie dostarczają jej zewsząd: nawet Amerykanie przybywają z żywnością i odzieżą; pierwszą przedają Francuzom, a drugą dają bezpłatnie Grekom. Rozdawanie tej odzieży w *Morei* trwało 9 dni, to jest, 3 w *Kalamata*, 3 w *Nawarynie* i 3 w *Patras*.”

Taż gazeta pisze z *Nawarynu* pod d. 29 listopada: „Pozostali tylko jeszcze w *Morei* miasta: *Korynt*, *Modon*, *Nawaryn*, *Koron*, i te, które leżą nad brzegiem *Lakonii*, a do których *Ibrahim* nigdy nie doszedł. *Napoli di Romania* jest bardzo zburzone przez *Grivasa*, który z *Palamides* kazał strzelać do tego miasta. W *Patras* znajdują się jeszcze domy, w których Turcy mieszkali. Teraz buduje się zupełnie nowe miasto nad brzegiem morza, odległe od dawnego blisko o 8 minut drogi. Są tam już obszerne i piękne ulice, otworzono kilka kawiarni i traktyerni, i codziennie przybywają tam Grecy z głębi *Morei* i wysp przyległych.”

Kurs wexlow i pieniędzy:

St. Petersburg dnia 21 decembra.

Na Londyn	na 3 miesiące	pens.	117 $\frac{1}{2}$	} za rub. assygn.
— Amsterdam	— 65 dni	cens.	54 $\frac{1}{2}$	
— — —	— 3 mies.	—	54 $\frac{1}{2}$	
— Hamburg	— 65 dni	szil. ban.	91 $\frac{1}{2}$	
— — —	— 3 mies.	—	91 $\frac{1}{2}$	
— Paryż	— 70 dni	santim.	114 $\frac{1}{2}$	}
— — —	— 3 mies.	—	115	

Czerw. zł. holend. . . . . — r. — kop.

Rubel złoty . . . . . 3 — 86 —

Rubel srebrny . . . . . 3 — 71 kop

Nieustający dochód Kommissyi umorzenia

6 $\frac{1}{2}$ assygnacyami	—	} procen.
6 $\frac{1}{2}$ srebrem	102	
5 $\frac{1}{2}$ także	85	

Revel, dnia 15 decembra.

Na Londyn	na 90 dni	pens.	102 $\frac{1}{2}$
— Hamburg	na 65 dni	6 szil.	91 $\frac{1}{2}$
— Amsterdam	— 65 —	cens.	52 $\frac{1}{2}$
Rubel srebrny	—	3 r.	70 k.
Rubel złoty	—	3 —	86 —

Ryga d. 13 decembra.

Na Amsterdam	na 65 dni	cens.	54 $\frac{1}{2}$
— Hamburg	na 65 —	6 szil.	10.
— Londyn	— 8 mies.	pens.	117 $\frac{1}{2}$
Rubel srebrny	—	3 rub.	69 kop.
Stary alberts-reichstaler	—	4 —	63 —

Gorzydzy dnia 8 grudnia.

Sto rubli assygnacyami	26 r.	75 k.	srebr.
Czerwony złoty	11 r.	—	— assygn.
Jefimok albo Alberts-talar	4 r.	90 k.	—

Odessa d. 10 decembra.

Na Hamburg	na 3 mies.	6. szil.	91 $\frac{1}{2}$
— Liworę	— 90 dni	sold.	24 $\frac{1}{2}$
— Londyn	— 3 mies.	pens.	101 $\frac{1}{2}$
— Paryż	— 3 —	sant.	110
— Tryest	— 2 $\frac{1}{2}$ —	kreyc.	25 $\frac{1}{2}$
Machmud miękki	— 14 r.	70 k.	— r. — k.
— twardy	— 12 r.	60 —	— — —
Rub. sr.	—	3 r.	75 — 3 — 76
Rupje stary	—	2 r.	— — —
— nowy	—	2 r.	2 — — —
Talar hiszpański	—	5 — 3 —	5 — 4 —
Czerw. zł. holl.	—	11 r.	23 — 11 — 27 —

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora. Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

ЛІВІДСКА БІБЛІОТЕКА
АН УРСР